

מבקר המדינה | דוח על הביקורת בשלטון המקומי |
התשפ"ג-2023

ביקורת מעקב

**טיפול הרשויות
המקומיות
בהטרדות מיניות
ובמניעתן -
ביקורת מעקב**

טיפול הרשויות המקומיות בהטרדות מיניות ובמניעתן - ביקורת מעקב

רקע

הטרדה מינית פוגעת בכבוד האדם, בחירותו, בפרטיותו ובזכותו לשוויון. היא פוגעת בכבוד העצמי ובכבודו החברתי של המוטרד, ועלולה לפגוע בבריאותם של הנפגעים ובחוסנם הנפשי ולהשפיע לרעה על יכולתם ללמוד ולהתפרנס, לתת אמון בזולת, ליצור קשרים בין-אישיים ולתפקד כיאות במסגרת המשפחתית והחברתית. בשנת 1998 חוקקה הכנסת את החוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998, שבו נקבע כי "לא יטריד אדם מינית את זולתו ולא יתנכל לו". על ביצוע החוק הופקד שר המשפטים, ומתוקף סמכותו הותקנו התקנות למניעת הטרדה מינית (חובות מעסיק), התשנ"ח-1998.

בישראל 258 רשויות מקומיות המעסיקות כ-190,000 עובדים משלהן ועובדים רבים של חברות כוח אדם ונותני שירותים אחרים. כבכל סביבת עבודה, גם כאן מתקיימים פעמים רבות יחסי מדרג ותלות בין עובדים שונים, ורבים מעובדי הרשויות המקומיות גם מקיימים קשר ישיר ותכוף עם הציבור, בין השאר בקבלת קהל ובמתן שירותים שונים לתושבים. במציאות זאת חובה על הרשות המקומית להבטיח סביבת עבודה נקייה מהטרדה מינית - הן בקרב עובדי הרשות המקומית והן במערכת הקשרים המתקיימת בינם ובין הציבור.

נתוני מפתח

כ-14%	51%	כ-9,500	כ-173,000
מעובדי הרשויות המקומיות שנבדקו ציינו בשיתוף הציבור כי חוו הטרדה מינית או שידוע להם על מישהו אחר שחווה לדבריו הטרדה מינית במסגרת העבודה ברשות בשלוש השנים האחרונות	מעובדי הרשויות המקומיות שנבדקו ציינו בשיתוף הציבור כי הם אינם יודעים מי האחראי למניעת הטרדה מינית ברשות או חושבים כי אין אחראי לנושא	מספר הפניות על הטרדה מינית שהתקבלו במרכזי הסיוע לנפגעי תקיפה מינית בשנת 2021	נפגעו מהטרדה מינית בשנת 2021, לפי סקר ביטחון אישי לשנת 2021 של המשרד לביטחון הפנים והלמ"ס
רק 18	38	רק 3	22%
תלונות בגין הטרדה מינית הוגשו במצטבר ב-12 הרשויות המקומיות שנבדקו, ממועד סיום הביקורת הקודמת (אוקטובר 2018 עד אוגוסט 2022)	רשויות מקומיות מינו אחראי למניעת הטרדה מינית, זאת מתוך 43 הרשויות שבביקורת הקודמת נמצא כי לא מינו אחראי או שלא ענו על השאלה בנושא	מתוך 12 הרשויות המקומיות שנבדקו פרסמו את התקנון למניעת הטרדה מינית באתר המרשתת שלהן	מעובדי הרשויות המקומיות שנבדקו ציינו בשיתוף הציבור כי הם מגדירים את מקום העבודה ברשות כלא בטוח או בטוח במידה בינונית מפני הטרדות מיניות (190 מתוך 866)

פעולות הביקורת

בשנת 2019 פרסם משרד מבקר המדינה דוח בעניין "טיפול הרשויות המקומיות בהטרדות מיניות ובמניעתן" (הדוח הקודם או הביקורת הקודמת). בחודשים יוני עד ספטמבר 2022 בדק משרד מבקר המדינה את פעולותיהם של כמה רשויות מקומיות ושל משרד הפנים לתיקון הליקויים העיקריים שהועלו בדוח הקודם בנוגע לאסדרת הטיפול בהטרדות מיניות ברשויות המקומיות; בנוגע למינוי אחראים למניעת הטרדה מינית ברשויות המקומיות; בנוגע לפעולות הרשויות המקומיות למניעת הטרדה מינית; ובנוגע להיבטים בטיפולן בתלונות על הטרדה מינית (ביקורת המעקב). ביקורת המעקב נעשתה במשרד הפנים; בעיריות **אום אל-פחם, אור עקיבא, אלעד, באר יעקב, חדרה, טבריה, טירת כרמל, מגדל העמק,**

נצרת ונשר; במועצה המקומית **רכסים;** ובמועצה האזורית **חוף הכרמל.** בדיקות השלמה נעשו ברשות לקידום מעמד האישה ולשוויון מגדרי במשרד לשוויון חברתי.

במסגרת ביקורת המעקב נבדקו גם 77 רשויות מקומיות שבביקורת הקודמת לא נמצא לגביהן כי מינו אחראי למניעת הטרדה מינית או קבעו תקנון למניעת הטרדה מינית. ל-62 מהרשויות המקומיות האלה נשלחו שאלות בנוגע לכך (שאלות המעקב), וב-15 הרשויות הנותרות נבדקו הנושאים באמצעות בדיקת הדיווחים שלהן בנוגע לתיקון הליקויים שהועלו לגביהן בדוח הקודם.

נוכח היקף תופעת ההטרדות המיניות הנמצאת על סדר היום הציבורי ונוגעת לחלק גדול באוכלוסייה ונוכח החשיבות של מיגורה, משרד מבקר המדינה מצא לנכון להוסיף על כלי הביקורת הרגילים גם תהליך של שיתוף ציבור. במסגרת זאת, נשאלו באמצעות סקר 7,552 עובדים ב-12 הרשויות המקומיות שנבדקו כמה שאלות במטרה לקבל מידע מכלי ראשון על תחושת הביטחון והמוגנות שלהם מפני הטרדות מיניות, ובכלל זה מידת היכרותם של העובדים עם האחראי ועם התקנון; המידה שבה הם תופסים את מקום העבודה ברשות המקומית כבטוח מפני הטרדות מיניות; היקף העובדים שחוו הטרדה מינית או שידוע להם על מישהו אחר שחווה לדבריו הטרדה מינית במסגרת עבודתם ברשות המקומית (שיתוף הציבור). על כל השאלות בשאלון השיבו 866 עובדים¹.

תמונת המצב העולה מן הביקורת

היקף התלונות על הטרדה מינית - בביקורת הקודמת עלה מניתוח תשובותיהן של 241 רשויות מקומיות שהשיבו על שאלה בנושא, כי מינואר 2015 עד יולי 2018 הוגשו אצלן 372 תלונות על הטרדה מינית, לפי החלוקה הבאה: ב-152 רשויות מקומיות לא הוגשו תלונות; ב-43 רשויות מקומיות הוגשו תלונה אחת או שתיים וב-46 רשויות מקומיות הוגשו שלוש תלונות ומעלה. בביקורת המעקב נמצא כי ב-12 הרשויות המקומיות שנבדקו הוגשו במצטבר רק 18 תלונות על הטרדה מינית ממועד סיום הביקורת הקודמת (בתקופה שבין אוקטובר 2018 ובין אוגוסט 2022). המיעוט היחסי של תלונות שהוגשו ברשויות המקומיות, בביקורת הקודמת כמו גם בביקורת הנוכחית, עשוי להצביע בין היתר על היעדר הטרדות מיניות ברשות, אולם עשוי לנבוע גם מחשש של הנפגעים להתלונן, מהיעדר מודעות לקיומו של אחראי, מחוסר היכרות עם החוק ומחוסר אמון ברשות המקומית שתטפל בתלונה כהלכה.

תחושת ביטחון ומוגנות מפני הטרדות מיניות - ממצאי שיתוף הציבור שערך משרד מבקר המדינה מצביעים על כך שאחד מתוך שבעה עובדים (14%) שהשיבו על הסקר ציין

1 בסך הכול נותחו נתוני תשובותיהם של 866 נשאלים, שהם 13% מסך עובדי הרשויות המקומיות הנבדקות שלהם נשלח השאלון. להלן שיעור המענה ומספר המשיבים בכל אחת מהרשויות המקומיות שנבדקו: **אום אל-פחם** - 169 עובדים (12%); **אור עקיבא** - 13 עובדים (9%); **אלעד** - 77 עובדים (24%); **באר יעקב** - 81 עובדים (13%); **חדרה** - 134 עובדים (7%); **חוף הכרמל** - 50 עובדים (13%); **טבריה** - 60 עובדים (9%); **טירת כרמל** - 86 עובדים (11%); **מגדל העמק** - 63 עובדים (16%); **נצרת** - 45 עובדים (12%); **נשר** - 64 עובדים (16%) ו**רכסים** - 24 עובדים (14%). טעות הדגימה היא 3.4%.

כי הוטרה או ידוע לו על מישהו אחר שחווה לדבריו הטרדה מינית בשלוש השנים האחרונות במסגרת העבודה ברשות. עוד עלה בשיתוף הציבור כי 22% מכלל המשיבים ציינו כי הם מגדירים את מקום העבודה ברשות כלא בטוח או בטוח במידה בינונית מפני הטרדות מיניות. בעיריות **נצרת, אלעד ואום אל-פחם** שיעור העובדים שהשיבו כי הם מגדירים את הרשות המקומית כמקום שאינו בטוח או בטוח במידה בינונית מפני הטרדות מיניות היה הגבוה ביותר (42%, 31% ו-30% בהתאמה).

מינוי אחראי וקביעת תקנון - בביקורת הקודמת נמצא כי הרשויות המקומיות **בסמת טבעון ויאנוח-ג'ת** לא מינו אחראי למניעת הטרדה מינית, והרשויות המקומיות **בסמת טבעון, זריר, לקייה, מעלה עירון וסאג'ור** לא קבעו תקנון למניעת הטרדה מינית. ביקורת המעקב העלתה כי ברשויות האמורות הליקוי לא תוקן, והן לא מינו אחראי ולא קבעו תקנון, לפי העניין.

היכרות עם האחראי וחשיפה לחומרי הדרכה - בשיתוף הציבור שערך משרד מבקר המדינה עלה כי 51% מהמשיבים אינם מכירים את זהות האחראי או חושבים שאין אחראי לנושא ברשות המקומית. הרשויות המקומיות שבהן שיעור העובדים שאינם מכירים את זהות האחראי היה הגבוה ביותר היו **אום אל-פחם ונצרת** (65%), **רכסים** (64%) ו**חדרה** (62%). ברשויות המקומיות **אום אל-פחם ונצרת** שיעור העובדים שציינו כי נחשפו לחומרי הדרכה והסברה בנושא היה נמוך - 24% ו-31% בהתאמה.

קבלת מידע, פיקוח ובקרה - בביקורת הקודמת נמצא כי משרד הפנים לא דרש מהרשויות המקומיות לדווח במסגרת דוחות מצבת כוח אדם על מינוי אחראי למניעת הטרדה מינית, וכי אין בידי המשרד מידע על פעולות המניעה שנקטו הרשויות המקומיות; על מספר התלונות שקיבלו; על טיפולן בתלונות ותוצאות הברור; ועל הפעולות שנקטו בעקבות התלונות. בביקורת המעקב עלה כי הליקוי תוקן במידה מועטה: משרד הפנים לא דרש מהרשויות המקומיות לדווח על מינוי אחראי למניעת הטרדה מינית במסגרת דוחות מצבת כוח אדם, ואין בידיו נתונים לגבי מספר האחראים ברשויות המקומיות. עם זאת, רואי החשבון החיצוניים מטעם משרד הפנים התבקשו לבדוק במסגרת דוחות הביקורת שהם עורכים ברשויות המקומיות אם הרשות המקומית מינתה אחראי.

הדרכת מנהלים ועובדים במניעת הטרדה מינית - בביקורת הקודמת נמצא כי הרשויות המקומיות **אור עקיבא, נצרת ורכסים** לא קיימו פעילויות הדרכה על מניעת הטרדה מינית לעובדיהן. ביקורת המעקב העלתה כי הליקוי תוקן במידה מועטה: נמצא כי ממועד סיום הביקורת הקודמת באוקטובר 2018 המועצה המקומית **רכסים** ביצעה הדרכה אחת, בשנת 2020, שיועדה לעובדות העירייה בלבד; בעיריית **נצרת**, שבה עובדים יותר מ-1,400 עובדים, בוצעה הדרכה לכ-30 עובדים בלבד; עיריית **אור עקיבא** לא ביצעה פעילויות הדרכה לעובדים ממועד סיום הביקורת הקודמת.

טיפולן של רשויות מקומיות ערביות בהטרדות מיניות ובמניעתן - בביקורת הקודמת הומלץ כי משרד הפנים, בתיאום עם כל הגורמים הנוגעים בדבר ובהם הרשות לקידום מעמד האישה, ייתן את הדעת על התנהלותן של הרשויות המקומיות הערביות בכל הנוגע למניעת הטרדות מיניות ולטיפול בהן, ויגבש בהקדם תוכנית פעולה למאבק בהטרדות מיניות, שתתאים למאפיינים הייחודיים של החברה הערבית. ביקורת המעקב העלתה כי הליקוי לא תוקן, וכי משרד הפנים לא גיבש תוכנית פעולה למאבק בהטרדות מיניות

ברשויות מקומיות בחברה הערבית ולא ביצע מעקב אחר מינוי אחראים להטרדה מינית ברשויות אלו. עוד נמצא כי אף שממועד סיום הביקורת הקודמת ברשויות המקומיות הערביות שנבדקו, **אום אל-פחם ונצרת**, עד מועד סיום ביקורת המעקב הגישו עובדים לאחראיות בשתי הרשויות המקומיות האמורות שש תלונות במצטבר בנושא הטרדה מינית, תועדה רק תלונה אחת. לפיכך, מספר התלונות הרשמי אינו משקף את מספר התלונות בפועל. מניתוח התשובות על שאלות המעקב נמצא כי שתי הרשויות המקומיות שבהן לא מונה אחראי וחמש הרשויות המקומיות שבהן לא נקבע תקנון הן רשויות מקומיות ערביות.

קביעת הנחיות ונהלים - הביקורת הקודמת העלתה כי אף שחלפו 20 שנה מאז נחקק החוק למניעת הטרדה מינית, משרד הפנים לא קבע הנחיות ונהלים לטיפולן של הרשויות המקומיות בהטרדות מיניות ולא פיקח על יישום החוק, ובכלל זאת הוא לא קבע הנחיות לגבי מצבים שבהם האחראי נמצא בניגוד עניינים ובפרט לגבי מקרים שבהם מעורבים בתלונה עובדים בכירים; לגבי יידוע הנפגע על שלבי הטיפול בתלונה; ולגבי השמירה על פרטיות המעורבים בבירור התלונה. בביקורת המעקב עלה כי הליקוי לא תוקן, וכי משרד הפנים לא גיבש הנחיות ונהלים בנושא, ולא קבע קווים מנחים לפעולות מניעה שעל הרשויות המקומיות לבצע.

מינוי אחראי למניעת הטרדה מינית - מהתשובות על השאלון שהופץ בביקורת הקודמת לכל 257 הרשויות המקומיות עלה כי 40 רשויות לא מינוי אחראי ושלוש רשויות לא ענו על השאלה בעניין זה. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי תוקן במידה רבה: 38 מתוך 40 הרשויות המקומיות שלא מינוי אחראי ושלוש הרשויות המקומיות שלא השיבו על השאלה בנושא בשאלון - מינוי אחראי למניעת הטרדה מינית.

הגדרת תפקיד האחראי ותגמול כספי - בביקורת הקודמת נמצא כי משרד הפנים לא הגדיר את תפקידו ואת תחומי אחריותו של האחראי למניעת הטרדה מינית ברשות המקומית ולא קבע תנאי סף לתפקיד. בביקורת המעקב נמצא כי הליקוי תוקן באופן מלא: בנובמבר 2019 פרסם משרד הפנים הגדרת תפקיד האחראי, שבה נקבעו תחומי אחריותו ופורטו הביצועים הנדרשים והמשימות העיקריות בתפקיד וכן התנאים המקדימים למינוי. עוד עלה בביקורת המעקב כי במרץ 2020 החליטו אגף בכיר בקרת ההון האנושי ברשויות המקומיות שבמשרד הפנים ואגף שכר והסכמי עבודה שבמשרד האוצר על תגמול כספי למי שמשמש בתפקיד האחראי.

הכשרת אחראים - בביקורת הקודמת נמצא כי החוק והתקנות לא קבעו חובת הכשרה לאחראים למניעת הטרדות מיניות ברשויות המקומיות, וכי בנושא זה פעלה כל רשות מקומית כראות עיניה. עוד נמצא כי העיריות **אור עקיבא, אלעד ונשר** והמועצה המקומית **רכסים** לא הכשירו את האחראי לשמש בתפקידו. ביקורת המעקב העלתה כי הליקוי תוקן באופן מלא: במסגרת הגדרת התפקיד שפרסם משרד הפנים בנובמבר 2019 נקבע כי על אחראי לקבל הכשרה בסמיכות למינויו בהיקף של 30 שעות לכל הפחות. כן נמצא כי האחראיות בעיריות **אור עקיבא, אלעד ונשר** ובמועצה המקומית **רכסים** עברו הכשרה ייעודית לצורך התפקיד.

קביעת תקנון למניעת הטרדה מינית - מהתשובות על השאלון שהופץ בביקורת הקודמת לכל 257 הרשויות המקומיות עלה כי 59 רשויות מקומיות לא קבעו תקנון, וחמש רשויות מקומיות לא ענו על השאלה בנושא. בביקורת המעקב עלה כי הליקוי תוקן במידה רבה: 59 מתוך 64 הרשויות המקומיות שלא קבעו תקנון או לא ענו על השאלה בנושא בביקורת הקודמת - תיקנו את הליקוי וקבעו תקנון.

הדרכת מנהלים ועובדים במניעת הטרדה מינית - בביקורת הקודמת נמצא כי עיריית **אלעד** לא קיימה פעילויות הדרכה לעובדים. ביקורת המעקב העלתה כי העירייה תיקנה את הליקוי, ומנובמבר 2019 היא מחייבת את עובדי העירייה לענות על לומדה בנושא. נמצא כי העירייה מבצעת מעקב ובקרה בנוגע למספר העובדים שענו על הלומדה ושולחת תזכורות לעובדים במידת הצורך. עוד עלה כי כל עובד חדש המתחיל לעבוד בעירייה מקבל לידיעתו את התקנון כחלק ממסמכי הקליטה. נמצא כי פרט לעיריית **אלעד**, גם העיריות **חדרה ונשר** הפיצו לעובדים לומדה בנושא, והן מבצעות בקרה אחר המענה על הלומדה בידי העובדים, וכי הרשויות המקומיות **חדרה וחוף הכרמל** נקטו צעדים משמעותיים להעלאת המודעות לנושא ההטרדות המיניות וליצירת סביבת עבודה נקייה ובטוחה מפניהן, ובכלל זה קיימו הדרכות ייעודיות לעובדים ופרסמו חומרי הסברה בנושא. משיתוף הציבור שערך משרד מבקר המדינה עלה כי בעיריות **אלעד, טבריה ונשר** יותר מ-70% מהמשיבים ציינו כי הם נחשפו לחומרי הדרכה בנושא ומכירים את התקנון למניעת הטרדה מינית.

פעולות הרשות לקידום מעמד האישה - בביקורת הקודמת נמצא כי הרשות לקידום מעמד האישה פנתה בעבר לרשויות המקומיות, אספה פרטים על הפעולות שהן נקטו בנוגע למינוי אחראי למניעת הטרדה מינית ושלחה להן תזכורות בנושא. אולם מנהלת הרשות לקידום מעמד האישה דאז מסרה לצוות הביקורת כי בהיעדר סמכויות חוקיות בנושא, הרשות לא עקבה אחר מינוי אחראים למניעת הטרדה מינית ואחר יישום הוראות חוק אחרות בנושא זה ברשויות המקומיות ובארגונים אחרים. ביקורת המעקב העלתה כי בשנת 2022 הרשות לקידום מעמד האישה יזמה מהלך להגברת מעורבותה בפעולות הרשויות המקומיות למניעת הטרדות מיניות והיא פנתה למשרד הפנים לצורך פרסום סקר בקרב הרשויות המקומיות, שבמסגרתו ייאספו נתונים על יישום הוראות החוק למניעת הטרדה מינית ועל מספר התלונות שהתקבלו.

עיקרי המלצות הביקורת

על הרשויות המקומיות לפעול כדי להגביר את תחושת המוגנות של העובדים מפני הטרדות מיניות ולהשפיע על האווירה הארגונית לשם קידומה של סביבת עבודה נקייה מהטרדה מינית. על משרד הפנים, בתיאום עם משרד המשפטים, להמשיך ולפעול להסדרת הנושא ולוודא כי בידי הרשויות המקומיות הכלים המתאימים להתמודדות עם התופעה ולנקוט צעדים להגברת תחושת המוגנות של העובדים ברשויות המקומיות.

מומלץ כי משרד הפנים ידרוש מהרשויות המקומיות לדווח לו על מינוי אחראי למניעת הטרדה מינית במסגרת דוחות מצבת כוח אדם שהוא מקבל מהן בכל שנה וכן יגבש הנחיות לקבלת מידע נוסף בכל הנוגע לפעולותיהן למניעת הטרדות מיניות ולטיפול בהן. לאור חשיבות הנושא מומלץ כי משרד הפנים יפעל לפרסום נתונים אלו לציבור.

מומלץ כי משרד הפנים יפרסם, בתיאום עם משרד המשפטים, הנחיות לרשויות המקומיות למקרה שבו מוגשות תלונות נגד בכירים ברשות המקומית, והאחראי נתון במצב של חשש לניגוד עניינים באופן שאינו מאפשר את ביצוע הבירור על-ידו, וכן הנחיות בכל הנוגע לשמירה על פרטיותם של המעורבים בבירור תלונה.

מומלץ כי משרד הפנים יביא לידיעת כלל הרשויות המקומיות את ההחלטה בדבר תגמול כספי לאחראי ויחדד את עמדתו ולפיה גם אחראי שמונה שלא בדרך של מכרז לפני פרסום ההחלטה, כאשר עדיין לא הייתה חובה לקיים מכרז לתפקיד, זכאי לקבל את התגמול.

מומלץ כי משרד הפנים והרשות לקידום מעמד האישה יפעלו לקדם את מעורבותה של הרשות בתחום מניעת הטרדות מיניות בקרב רשויות מקומיות וישקלו לקבוע הסדר הדומה לזה הקיים לגבי יועצות לקידום מעמד האישה ברשויות המקומיות גם לגבי האחראים למניעת הטרדות מיניות, בשינויים המחוייבים. כך למשל, האחראים יידרשו לדווח בכל שנה על פעולות המניעה שביצעו ומספר התלונות שהוגשו באותה רשות מקומית, ונתונים אלו יהיו מפורסמים וגלויים לציבור.

על הרשויות המקומיות **בסמת טבעון ויאנוח-ג'ת** לפעול למינוי אחראי למניעת הטרדה מינית; על הרשויות המקומיות **בסמת טבעון, זרזיר, לקייה ומעלה עירון** לקבוע תקנון למניעת הטרדה מינית ולפרסמו לידיעת עובדיהן.

מומלץ כי עיריית **אור עקיבא** תקיים פעילויות הדרכה לעובדים כדי להעלות את המודעות שלהם לנושא מניעת ההטרדות המיניות; כן מומלץ כי עיריית **נצרת** תבצע הדרכות למספר עובדים גדול יותר; וכי המועצה המקומית **רכסים** תבצע הדרכה גם לעובדי העירייה (הגברים) כדי להרחיב את היכרותם עם הנושא. מומלץ כי יתר הרשויות המקומיות שנבדקו ימשיכו לבצע פעולות הדרכה לעובדים בנושא, ובפרט הרשויות המקומיות שלגביהן עלה בשיתוף הציבור כי יותר ממחצית מהמשיבים (51%) דיווחו כי אינם מכירים את זהות האחראי - **אום אל-פחם, נצרת, רכסים, חדרה, טירת כרמל ומגדל העמק** וברשויות המקומיות **אום אל-פחם, נצרת, טירת כרמל ורכסים** שם גם יותר ממחצית מהמשיבים דיווחו שלא נחשפו לחומרי הדרכה והסברה בנושא.

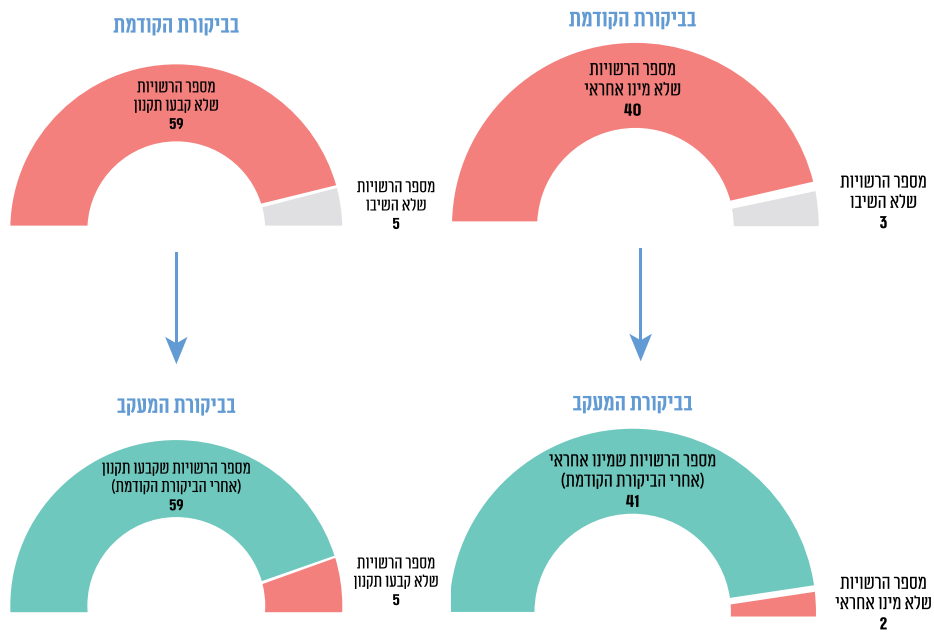
מומלץ כי כל הרשויות המקומיות יפרסמו באתר המרשתת שלהן את התקנון למניעת הטרדה מינית שקבעו ואת פרטי הקשר של האחראי.

מומלץ כי משרד הפנים, בשיתוף הרשויות המקומיות הערביות, יגבש תוכנית פעולה למאבק בהטרדות מיניות ברשויות מקומיות בחברה הערבית, שתתאים למאפיינים הייחודיים של חברה זו.

פעולות הרשויות המקומיות למינוי אחראי וקביעת תקנון בעקבות הביקורת הקודמת

מינוי אחראי למניעת הטרדה מינית | קביעת תקנון ברשויות המקומיות

מידת תיקון עיקרי הליקויים שעלו בדוח הקודם

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן מועטה	לא תוקן			
				לא קבע הנחיות ונהלים לטיפולן של הרשויות המקומיות בהטרדות מיניות ולא פיקח על יישום החוק בהן.	משרד הפנים	קביעת הנחיות ונהלים
				לא דרש מהרשויות המקומיות לדווח במסגרת דוחות מצבת כוח האדם על מינוי אחראי למניעת הטרדה מינית ואין בידיו מידע על פעולות המניעה שנקטו הרשויות המקומיות; על מספר התלונות שקיבלו; על טיפולן בתלונות ועל תוצאות הברור.	משרד הפנים	קבלת מידע, פיקוח ובקרה
				40 רשויות מקומיות לא מינו אחראי, ושלוש רשויות מקומיות לא ענו על השאלה בנושא בשאלון.	43 רשויות מקומיות מהביקורת הקודמת	מינוי אחראי למניעת הטרדות מיניות
				לא היה כתב מינוי רשמי לאחראי.	הרשויות המקומיות חדרה, טירת כרמל, נצרת ורכסים	כתב מינוי לאחראי
				לא הביאו לידיעת עובדיהן את זהותן של האחראי שמינו.	הרשויות המקומיות אלעד ורכסים	הודעה לעובדים על מינוי האחראי
				לא הגדיר את תפקידו ואת תחומי אחריותו של האחראי למניעת הטרדה מינית ברשות המקומית ולא קבע תנאי סף לתפקיד.	משרד הפנים	האחראי למניעת הטרדה מינית - הגדרת תפקידו

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
				לא פרסם הנחיות לטיפול בתלונות על הטרדות מיניות נגד בכירים ברשויות המקומיות ובנוגע למידת מעורבותם של האחראים בטיפול בתלונות כאלה	משרד הפנים	בירור תלונות נגד בכירים
				לא נקבעה חובת הכשרה לאחראים	משרד הפנים	הכשרת האחראים וליווי מקצועי שלהם
				59 רשויות מקומיות לא קבעו תקנון וחמש רשויות מקומיות לא ענו על השאלה בנושא בשאלון	64 מהרשויות המקומיות מהביקורת הקודמת	תקנון למניעת הטרדה מינית - קביעה ופרסום
				לא עדכנו את התקנון שלהן לאחר התיקון לחוק, גם כעבור ארבע שנים ויותר ממועד התיקון	העיריות אור עקיבא, באר יעקב וחדרה והמועצה האזורית חוף הכרמל	עדכון התקנון
				לא קיימו פעילויות הדרכה על מניעת הטרדה מינית לעובדיהן	עיריית אלעד	הדרכת מנהלים ועובדים במניעת הטרדה מינית
					הרשויות המקומיות נצרת, רכסים	
					עיריית אור עקיבא	
				אין נוהל ליידוע נפגעים ולזכות הערר שלהם בהליכים משמעותיים עקב תלונות בגין הטרדה מינית שמתנהלים ברשויות המקומיות	משרד הפנים	יידוע הנפגע על שלבי הטיפול בתלונה

מידת תיקון הליקוי כפי שעלה בביקורת המעקב				הליקוי בדוח הביקורת הקודם	הגוף המבוקר	פרק הביקורת
תוקן באופן מלא	תוקן במידה רבה	תוקן במידה מועטה	לא תוקן			
				לא קבע הנחיות ברורות להתנהלותן של הרשויות המקומיות לצורך שמירת פרטיות המעורבים במקרי הטרדה מינית	משרד הפנים	שמירת פרטיותם של המעורבים בבירור התלונה
				לא הקפידה לשמור על פרטיותם של המעורבים בבירור תלונות על הטרדה מינית	חדרה	

סיכום

הטרדה מינית פוגעת בכבוד האדם, בחירותו, בפרטיותו ובזכותו לשוויון, והטרדה מינית במסגרת יחסי העבודה משפיעה לרעה על סביבת העבודה כולה. ממצאי הביקורת הקודמת העלו כי היבטים מהותיים הנוגעים ליישום הוראות החוק והתקנות למניעת הטרדה מינית בשלטון המקומי, רבות אופן הטיפול בתלונות, לא הוסדרו.

ביקורת המעקב העלתה כי הייתה התקדמות של ממש בכל הנוגע לפעולות משרד הפנים בנושא מינוי אחראי למניעת הטרדה מינית ברשויות המקומיות: המשרד פרסם הגדרת תפקיד לאחראי, קבע תגמול כספי עבור ביצוע התפקיד והנחה על בדיקת מינוי אחראי במסגרת דוחות הביקורת של רואי החשבון החיצוניים מטעמו. עם זאת היבטים אחרים טרם הוסדרו. כך למשל, משרד הפנים אינו אוסף מידע על פעולות המניעה שנקטו רשויות מקומיות בנושא מניעת הטרדה מינית ועל מספר התלונות שהתקבלו והטיפול בהן, והוא לא קבע הנחיות לגבי מצבים שבהם האחראי נמצא בניגוד עניינים ובפרט לגבי מקרים שבהם מעורבים בתלונה עובדים בכירים, לגבי יידוע הנפגע בדבר הטיפול בתלונה ולגבי השמירה על פרטיות המעורבים. עוד העלתה ביקורת המעקב כי רשויות מקומיות רבות פעלו לתיקון הליקויים שעלו בדוח הקודם: בעקבות הביקורת הקודמת 41 רשויות מינו אחראי למניעת הטרדה מינית ו-59 רשויות קבעו תקנון למניעת הטרדה מינית; האחראיות בעיריות **אור עקיבא, אלעד ונשר** ובמועצה המקומית **רכסים** עברו הכשרה ייעודית; העיריות **אלעד, חדרה ונשר** הפיצו לעובדיהן לומדה; ורשויות מקומיות נוספות נקטו פעולות להעלאת המודעות של עובדיהן וביצעו הדרכות בנושא. ואולם נמצא כי ברשויות המקומיות שנבדקו כמעט לא הוגשו תלונות (18 תלונות במצטבר ממועד סיום הביקורת הקודמת), דבר העלול להעיד על כך שממדי התופעה עדיין לא ברורים דיים, ואין די במילוי החובות החוקיות.

שיתוף הציבור שערך משרד מבקר המדינה העלה ממצאים קשים ולפיהם יותר ממחצית מהמשיבים ציינו שהם לא ידעו אם קיים אחראי למניעת הטרדה מינית ברשות המקומית או חושבים כי אין אחראי לנושא; 22% מהמשיבים ציינו כי הם מגדירים את מקום העבודה ברשות כלא בטוח או בטוח במידה בינונית מפני הטרדות מיניות (ובעיריות **נצרת, אום אל-פחם ואלעד** 30% ומעלה מהמשיבים); אחד מתוך שבעה עובדים השיב כי הוא הוטרד או ידוע לו על מישהו שהוטרד בשלוש השנים האחרונות במסגרת העבודה ברשות המקומית; וכרבע מהעובדים השיבו כי לא היו פונים לאחראי אם היו חווים הטרדה מינית.

על כלל הרשויות המקומיות לפעול כדי להגביר את תחושת המוגנות של העובדים מפני הטרדות מיניות ולהשפיע על האווירה הארגונית לשם קידומה של סביבת עבודה נקייה מהטרדה מינית. על משרד הפנים, בתיאום עם משרד המשפטים, להמשיך ולפעול להסדרת הנושא ולוודא כי בידי הרשויות המקומיות הכלים המתאימים להתמודדות עם התופעה ולנקוט צעדים להגברת תחושת המוגנות של העובדים ברשויות המקומיות.

